

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
Министър на образованието и науката

ЗА П О В Е Д

№ РД 09-348/11.03.2014 г.

На основание чл. 36, ал. 2 от Закона за професионалното образование и обучение, във връзка с чл. 42, ал. 1 и ал. 2 от Наредба № 3 от 15.04.2003 г. за системата на оценяване, при спазване изискванията на чл. 66, ал. 1 и ал. 2 от Административнопроцесуалния кодекс и във връзка с организирането и провеждането на държавните изпити за придобиване степен на професионална квалификация за професията

У Т В Ъ Р Ж Д А В А М

Национална изпитна програма за провеждане на държавни изпити за придобиване на трета степен на професионална квалификация за професия код **762050** „**Преводач жестомимичен език**“, специалност код **7620501** „**Жестомимичен език**“ от професионално направление код **762** „**Социална работа и консултиране**“, от Списъка на професиите за професионално образование и обучение по чл. 6 от Закона за професионалното образование и обучение.

Контрол по изпълнението на заповедта възлагам на Атанаска Тенева, заместник-министър.

ПРОФ. Д-Р АНЕЛИЯ КЛИСАРОВА

Министър на образованието и науката

МИНИСТЕРСТВО НА ОБРАЗОВАНИЕТО И НАУКАТА

**НАЦИОНАЛНА ИЗПИТНА ПРОГРАМА
ЗА ПРОВЕЖДАНЕ НА ДЪРЖАВНИ ИЗПИТИ ЗА ПРИДОБИВАНЕ
НА ТРЕТА СТЕПЕН НА ПРОФЕСИОНАЛНА КВАЛИФИКАЦИЯ**

	Код по СППО	Наименование
Професионално направление	762	„СОЦИАЛНА РАБОТА И КОНСУЛТИРАНЕ“
Професия	762050	„ПРЕВОДАЧ ЖЕСТОМИМИЧЕН ЕЗИК“
Специалност	7620501	„ЖЕСТОМИМИЧЕН ЕЗИК“

Утвърдена със Заповед № РД 09-348/11.03.2014 г.

София, 2014 година

I. ПРЕДНАЗНАЧЕНИЕ И ЦЕЛ НА ИЗПИТНАТА ПРОГРАМА

Националната изпитна програма е предназначена за организиране и провеждане на държавните изпити по теория и по практика за придобиване на **трета** степен на професионална квалификация по професията **762050** „**Преводач жестомимичен език**“, специалност **7620501** „**Жестомимичен език**“ от Списъка на професиите за професионално образование и обучение по чл. 6 от Закона за професионалното образование и обучение.

Националната изпитна програма е разработена във връзка с чл. 36 от Закона за професионалното образование и обучение. До утвърждаване на ДОИ по професията и специалността настоящата Национална изпитна програма следва да се прилага само за системата на народната просвета.

Целта на настоящата национална изпитна програма е да определи единни критерии за оценка на професионалните компетентности на обучаваните, изискващи се за придобиване на **трета** степен на професионална квалификация по изучаваната специалност.

Националната изпитна програма е разработена във връзка с чл. 36 от Закона за професионалното образование и обучение (ЗПОО) и Наредба № 3 от 15.04.2003 г. за системата на оценяване.

II. СЪДЪРЖАНИЕ НА НАЦИОНАЛНАТА ИЗПИТНА ПРОГРАМА

Настоящата национална изпитна програма съдържа:

- 1. За държавния изпит по теория на професията и специалността:**
 - а. Изпитните теми с план-тезиса на учебното съдържание.
 - б. Критерии за оценяване.
- 2. За държавния изпит по практика на професията и специалността:**
 - а. Указания за съдържанието на индивидуалните практически задания.
 - б. Критерии за оценяване.
- 3. Система за оценяване.**
- 4. Препоръчителна литература.**
- 5. Приложения:**
 - а. Примерен изпитен билет за държавния изпит по теория на професията и специалността.
 - б. Примерно индивидуално практическо задание.

III. ДЪРЖАВЕН ИЗПИТ ПО ТЕОРИЯ НА ПРОФЕСИЯТА И СПЕЦИАЛНОСТТА

1. Изпитни теми с план-тезис на учебното съдържание

Изпитна тема № 1: Професията „Преводач жестомимичен език“.

План-тезис:

- Основания за възникване на професията.
- Същност и характеристики на професията „Преводач жестомимичен език“.
- Професионални знания, умения и роли.
- Задължения и отговорности на жестомимичния преводач.
- Източници на професионален стрес.
- Здравословни и безопасни условия на труд.

Приложна задача/казус: Разпознаване и оценка на риска от професионално прегаряне.

Дидактически материали: *не са необходими.*

Изпитна тема № 2: Същност и развитие на жестомимичния език.

План-тезис:

- Необходимост от жестомимичен език.
- Възникване и развитие на работата със слухоувредени хора извън България.
- Възникване и развитие на работата със слухоувредени хора в България.
- Тотална комуникация.
- Здравословни и безопасни условия на труд.

Приложна задача/казус: Дайте пример за възникване и развитие на работата със слухоувредени хора в конкретна държава.

Дидактически материали: *не са необходими.*

Изпитна тема № 3: Етични норми в професията „Преводач жестомимичен език“.

План-тезис:

- Същност на професионалната етика.
- Основни права на клиентите.
- Етични принципи в работата с клиентите и техните близки.
- Етични норми в работата с колегите и работодателите.
 - Етични норми в работата с институции и организации.
- Здравословни и безопасни условия на труд.

Приложна задача/казус: Посочете примери от практиката за нарушаване на етичните норми.

Дидактически материали: *не са необходими.*

Изпитна тема № 4: Социални услуги за хората с увреждания.

План-тезис:

- Правна рамка на социалните услуги в България.
- Права на хората с увреждания.
- Права на децата с увреждания.
- Доставчици на социални услуги.
- Критерии и стандарти за социални услуги.
- Здравословни и безопасни условия на труд.

Приложна задача/казус: Посочете и подкрепете с примери сферите, в които най-често се нарушават правата на децата и възрастните с увреждания.

Дидактически материали: *не са необходими.*

Изпитна тема № 5: Същност на услугата „Жестомимичен превод“.

План-тезис:

- Определение на услугата.
Капацитет на центрoвете предлагачи,
услугата.
- Цели и задачи, целеви групи.
- Място в системата от социални услуги.
- Процедура за откриване, закриване и възлагане на управление на център за жестомимични услуги.
- Здравословни и безопасни условия на труд.

Приложна задача/казус: Проект на център за жестомимични услуги.

Дидактически материали: *не са необходими.*

Изпитна тема № 6: Осигуряване на качество на услугата „Жестомимичен превод“.

План-тезис:

- Условия и ред за предоставяне и ползване на услугата.
- Оценка на потребностите на клиента.
- Индивидуален план за предоставяне на социалната услуга.
- Условия за социалното включване на клиента.
- Здравословни и безопасни условия на труд.

Приложна задача/казус: Изработете примерен индивидуален план за предоставяне на услугата „Жестомимичен превод“.

Дидактически материали: *не са необходими.*

Изпитна тема № 7: Социална интеграция на лицата с увреден слух.

План-тезис:

- Медико-социални грижи за деца и младежи със слухови нарушения.
- Социални грижи за възрастни със слухови нарушения.
- Социално-икономическа защита.
- Институции за подкрепа на деца и възрастни с увреден слух.
- Здравословни и безопасни условия на труд.

Приложна задача/казус: Опишете различните проблеми, които затрудняват социалната интеграция на хората със слухови нарушения.

Дидактически материали: *не са необходими.*

Изпитна тема № 8: Институции за хората с увреден слух.

План-тезис:

- Особености на институционалната грижа.
- Държавни институции за хора с увреден слух.
- Ролята на неправителствените организации в институционалната грижа.
- Институции за деца с увреден слух.
- Институции за възрастни с увреден слух.
- Здравословни и безопасни условия на труд.

Приложна задача/казус: Опишете структурата и дейността на институция по ваш избор.

Дидактически материали: *не са необходими.*

Изпитна тема № 9: Интегрирано обучение.

План-тезис:

- Характеристики на интегрираното обучение.
- Модели на интегрирано обучение.
- Интегрираното обучение в България.
- Деца със специални образователни потребности.
- Институции и работещи с деца със специални образователни потребности.
- Здравословни и безопасни условия на труд.

Приложна задача/казус: Опишете вашето мнение за предимствата и недостатъците на интегрираното обучение.

Дидактически материали: *не са необходими.*

Изпитна тема № 10: Формиране на полезни умения у децата с увреден слух.

План-тезис:

- Характеристика на децата с увреден слух.
- Особенности на обучението по полезни умения.
- Методи на възпитание и обучение.
- Видове полезни умения.
- Ролята на родителите в процеса на обучение и възпитание.
- Здравословни и безопасни условия на труд.

Приложна задача/казус: Посочете критерии за подбор на методи за обучение и възпитание.

Дидактически материали: *не са необходими.*

Изпитна тема № 11: Особенности на слуховите нарушения.

План-тезис:

- Слуховото възприятие и ролята му в познанието.
- Възрастово намаление на слуха.
- Диагностика на слуховите нарушения.
- Класификация на глухотата.
- Здравословни и безопасни условия на труд.

Приложна задача/казус: Предложете идеи за превенция на неблагоприятните последствия, свързани със слуховите нарушения.

Дидактически материали: *не са необходими.*

Изпитна тема № 12: Развитие на детето с увреден слух.

План-тезис:

- Развитие на мисленето и речта през детството.
- Социоемоционално развитие.
- Общуване със слуховоувреденото дете.
- Проблеми при формирането на самосъзнанието и самооценката.
- Здравословни и безопасни условия на труд.

Приложна задача/казус: Опишете индивидуален пример за дете, човек със слухова загуба, диагностициране и социализация.

Дидактически материали: *не са необходими.*

Изпитна тема № 13: Общуване с клиентите и техните близки.

План-тезис:

- Същност на общуването.
- Умения за общуване.
- Сфери на общуване.
- Източници на конфликти и умения за тяхното решаване.
- Здравословни и безопасни условия на труд.

Приложна задача/казус: Посочете примери за често срещани грешки в общуването и предложете идеи за тяхното преодоляване.

Дидактически материали: *не са необходими.*

Изпитна тема № 14: Съвременни технологии, използвани от лица със слухови нарушения.

План-тезис:

- Вътреканални слухови апарати.
- Вътреушни слухови апарати.
- Задушни слухови апарати.
- Очила по костен път, слухови апарати очила.
- Джобни слухови апарати.
- Кохлеарен имплант.
- FM системи.
- Индукционни вериги.

Приложна задача/казус: Представете индивидуален случай за използване на средства. Процент загуба на слуха - подходящо технологично средство.

Дидактически материали: *не са необходими.*

Изпитна тема № 15: Методика и организация на превода.

План-тезис:

- Различните групи слухоувредени лица.
- Превод в държавни институции.
- Превод в частния сектор.
- Превод в образователната система.
- Превод от и на чужд език.
- Превод от и за медии.

Приложна задача/казус: Съставете план за превод от практиката в държавна или частна институция.

Дидактически материали: *не са необходими.*

Изпитна тема № 16: Теоретична лингвистика на жестомимичния език

План-тезис:

- Същност на жестомимичния език.
- Жестомимичният език като структура.
- Произход и развитие на жестомимичния език.
- Специалните методи, с помощта на които се анализират жестомимичните езици.
- Състав и строеж на жестомимичния език.
- Мястото на теоретичната лингвистика на жестомимичния език в системата на науките.

Приложна задача/казус: Дайте предложения за допълнителна мотивация на възрастния в процеса на обучение.

Дидактически материали: *не са необходими.*

Изпитна тема № 17: Хората с увреден слух в обществото.

План-тезис:

- Социални нагласи към уврежданията.
- Потребностите на хората с увреден слух и основните човешки права.
- Фактори, обуславящи качеството на живот.
- Професионална реализация и адаптация на лицата с увреден слух.
- Предпоставки за дискриминация към хората с увреден слух.
- Социални и психологически услуги в общността за хората с увреден слух.

Приложна задача/казус: Предложете стратегия за реално интегриране на хората с увреден слух.

Дидактически материали: *не са необходими.*

Изпитна тема № 18: Личностни качества и компетенции.

План-тезис:

- Задължения и отговорности.
- Професионални знания, умения и роли.
- Работа с документацията по предоставяне на социалната услуга.
- Рефлексия и самооценка в работата с клиенти.
- Стандарти за качество в работата на жестомимичния преводач.

Приложна задача/казус: Представете случай на предоставяне на услугата и влиянието на личностните качества на преводача.

Дидактически материали: *не са необходими.*

2. Критерии за оценяване

<i>Критерии за оценяване на изпитна тема № 1:</i>	Максимален брой точки
1. Обяснява причините за възникване на професията.	5
2. Описва същността, характеристиките и значението на професията.	10
3. Описва и анализира знанията, уменията и личностните качества на преводача.	15
4. Обяснява задълженията и отговорностите на преводача.	15
5. Решава приложната задача/казуса.	10
6. Обяснява изискванията за безопасна работа.	5
Общ брой точки	60

<i>Критерии за оценяване на изпитна тема № 2:</i>	Максимален брой точки
1. Обосновава необходимостта от жестомимичен език.	5
2. Разглежда същността на тоталната комуникация.	10
3. Обяснява възникването и развитието на работата със слуховоувредени хора извън България.	15
4. Обяснява възникването и развитието на работата със слуховоувредени хора в България.	15
5. Решава приложната задача/казуса.	10
6. Обяснява правилата за безопасна работа.	5
Общ брой точки	60

<i>Критерии за оценяване на изпитна тема № 3:</i>	Максимален брой точки
1. Описва същността на професионалната етика.	5
2. Обяснява основните права на клиентите.	10
3. Обяснява етичните принципи в работата с клиентите и техните близки.	15
4. Разглежда етичните норми в работата с колегите, с работодателите и с институциите.	15
5. Решава приложната задача/казуса.	10
6. Обяснява правилата за безопасна работа с децата.	5
Общ брой точки	60

<i>Критерии за оценяване на изпитна тема № 4:</i>	Максимален брой точки
1. Описва правната рамка на социалните услуги в България.	5
2. Обяснява правата на хората с увреждания.	15
3. Обяснява правата на децата с увреждания.	10
4. Обяснява критериите, стандартите и доставчиците на социални услуги.	15
5. Решава приложната задача/казуса.	10
6. Обяснява правилата за безопасна работа.	5
Общ брой точки	60

Критерии за оценяване на изпитна тема № 5:	Максимален брой точки
1. Определя услугата „Жестомимичен превод” и капацитета на центровете, в които се предлага.	5
2. Описва целите, задачите и целевите групи в центровете.	10
3. Анализира мястото на услугата в системата от социални услуги.	10
4. Описва процедура по откриване, закриване и възлагане на управление на център за жестомимични услуги.	20
5. Решава приложната задача/казуса.	10
6. Обяснява правилата за безопасна работа.	5
Общ брой точки	60

Критерии за оценяване на изпитна тема № 6:	Максимален брой точки
1. Описва условията и реда за предоставяне и ползване на услугата.	10
2. Обяснява начина, по който се прави оценка на потребностите на клиента.	10
3. Описва съдържанието на индивидуалния план за предоставяне на услугата.	10
4. Анализира условията за социалното включване на клиента.	15
5. Решава приложната задача/казуса.	10
6. Обяснява правилата за безопасна работа.	5
Общ брой точки	60

Критерии за оценяване на изпитна тема № 7:	Максимален брой точки
1. Обяснява същността на медико-социалните грижи за деца и младежи със слухови нарушения.	10
2. Описва и обяснява социалните грижи за възрастни със слухови нарушения.	15
3. Обосновава необходимостта от социално-икономическа защита на децата и хората с увреден слух.	10
4. Посочва институции за подкрепа на деца и възрастни с увреден слух.	10
5. Решава приложната задача/казуса.	10
6. Обяснява правилата за безопасна работа.	5
Общ брой точки	60

Критерии за оценяване на изпитна тема № 8:	Максимален брой точки
1. Описва особеностите на институционалната грижа.	10
2. Обяснява ролята на държавните институции за хора с увреден слух.	15
3. Изяснява мястото на неправителствените организации в институционалната грижа.	10
4. Разглежда дейността на институции за деца и възрастни с увреден слух.	10
5. Решава приложната задача/казуса.	10
6. Обяснява правилата за безопасна работа.	5
Общ брой точки	60

Критерии за оценяване на изпитна тема № 9:	Максимален брой точки
1. Обяснява характеристиките на интегрираното обучение.	10
2. Описва и обяснява моделите на интегрирано обучение.	10
3. Изяснява съдържанието на интегрираното обучение в България и включването на децата със специални образователни потребности в него.	15
4. Обяснява дейността на институции и работещи с деца със СОП.	10
5. Решава приложната задача/казуса.	10
6. Обяснява правилата за безопасна работа.	5
Общ брой точки	60

Критерии за оценяване на изпитна тема № 10:	Максимален брой точки
1. Описва характеристиките на децата с увреден слух.	10
2. Обяснява методите на възпитание и обучение в полезни умения.	10
3. Описва видовете полезни умения и обяснява особеностите на обучението и възпитанието при децата с увреден слух.	10
4. Анализира ролята на родителите в процеса на обучението и възпитанието на техните деца.	15
5. Решава приложната задача/казуса.	10
6. Обяснява правилата за безопасна работа.	5
Общ брой точки	60

Критерии за оценяване на изпитна тема № 11:	Максимален брой точки
1. Обяснява същността на слуховото възприятие и ролята му в познанието.	10
2. Анализира причините за възрастовото намаление на слуха.	10
3. Описва начини за диагностика на слуховите нарушения.	10
4. Описва и обяснява класификацията на глухотата.	15
5. Решава приложната задача/казуса.	10
6. Обяснява правилата за безопасна работа.	5
Общ брой точки	60

Критерии за оценяване на изпитна тема № 12:	Максимален брой точки
1. Обяснява развитието на мисленето и речта през детството.	10
2. Описва особеностите на социоемоционалното развитие при децата с увреден слух.	10
3. Анализира спецификата на общуване със слуховоувреденото дете.	15
4. Обяснява проблемите при формирането на самосъзнанието и самооценката.	10
5. Решава приложната задача/казуса.	10
6. Обяснява правилата за безопасна работа.	5
Общ брой точки	60

Критерии за оценяване на изпитна тема № 13:	Максимален брой точки
1. Описва общуването като процес.	5
2. Описва и анализира уменията за общуване на преводача.	15
3. Описва и анализира сферите на общуване.	15
4. Обяснява причините за възникването на конфликти в процеса на общуване и разглежда уменията за тяхното разрешаване.	10
5. Решава приложната задача/казуса.	10
6. Обяснява правилата за безопасна работа.	5
Общ брой точки	60

Критерии за оценяване на изпитна тема № 14:	Максимален брой точки
1. Описва съвременните технологии за лица със слухови нарушения.	10
2. Обяснява предназначението на видовете слухови апарати.	15
3. Описва прилагането и на други технологии при слуховите нарушения.	10
4. Обяснява спецификата на кохлеарната имплантация.	10
5. Решава приложната задача/казуса.	10
6. Обяснява правилата за безопасна работа.	5
Общ брой точки	60

Критерии за оценяване на изпитна тема № 15:	Максимален брой точки
1. Описва различните групи слухоувредени лица.	5
2. Обяснява методиката и организацията на превода в институциите.	15
3. Обяснява методиката и организацията на превода в частния сектор.	10
4. Обяснява методиката и организацията на превода от и на чужд език, от и за медиите.	15
5. Решава приложната задача/казуса.	10
6. Обяснява правилата за безопасна работа.	5
Общ брой точки	60

Критерии за оценяване на изпитна тема № 16:	Максимален брой точки
1. Описва същността и структурата на жестомимичния език.	5
2. Обяснява произхода и развитието на жестомимичния език.	10
3. Анализира състава и строежа на жестомимичния език.	15
4. Описва специалните методи, с помощта на които се анализират жестомимичните езици.	15
5. Решава приложната задача/казуса.	10
6. Обяснява правилата за безопасна работа.	5
Общ брой точки	60

Критерии за оценяване на изпитна тема № 17:	Максимален брой точки
1. Описва социалните нагласи към уврежданията.	10
2. Анализира влиянието на различните фактори, обуславящи качеството на живот.	15
3. Свързва професионалната реализация и адаптация на лицата с увреден слух с техните потребности и основните човешки права.	10
4. Описва предпоставките за дискриминация към хората с увреден слух.	10
5. Решава приложната задача/казуса.	10
6. Обяснява правилата за безопасна работа.	5
Общ брой точки	60

Критерии за оценяване на изпитна тема № 18:	Максимален брой точки
1. Описва задълженията и отговорностите на жестомимичния преводач.	5
2. Описва и обяснява необходимите професионалните знания, умения и роли.	15
3. Описва работата с документацията по предоставяне на социалната услуга и стандартите за качество в работата на жестомимичния преводач.	15
4. Дава примери за рефлексия и самооценка в работата с клиенти.	10
5. Решава приложната задача/казуса.	10
6. Обяснява правилата за безопасна работа.	5
Общ брой точки	60

Критериите за оценяване се изписват след всяка изпитна тема.

Комисията по оценяване на изпита по теория, назначена със заповед на директора на училището/ръководителя на обучаващата институция, определя за всеки критерий конкретни показатели, чрез които да се диференцира конкретният брой присъдени точки.

IV. ДЪРЖАВЕН ИЗПИТ ПО ПРАКТИКА НА ПРОФЕСИЯТА И СПЕЦИАЛНОСТТА

1. Указания за съдържанието на индивидуалните практически задания

Чрез държавния изпит по практика на професията и специалността се проверяват и оценяват професионалните умения и компетентности на обучаваните, отговарящи на **трета** степен на професионална квалификация.

Изпитът по практика се състои в изработване на определена от изпитната комисия тема, свързана с конкретната работа с деца и семейства, отнасяща се до социалната, превантивната и корекционно-възпитателната работа на социалния работник и изразяваща се в изработване на планове, програми, стратегии.

Индивидуалното изпитно задание съдържа пълното наименование на училището/обучаващата институция, празни редове за попълване имената на обучавания, квалификационната форма, началната дата и началния час на изпита, краен срок на изпита – дата и час, темата на индивидуалното практическо задание и изискванията към крайния резултат от изпълнението на заданието. По решение на комисията могат да се дадат допълнителни указания, които да подпомогнат обучавания при изпълнение на индивидуалното практическо задание.

Индивидуалните практически задания се изготвят от комисията за провеждане и оценяване на изпита по практика в училището/обучаващата институция. Броят на изготвените задания трябва да бъде поне с едно повече от броя на явяващите се в деня на изпита. Всеки обучаван изтегля индивидуалното си практическо задание, в което веднага саморъчно написва трите си имена.

2. Критерии за оценяване

За всяко индивидуално практическо задание комисията по провеждане и оценяване на изпита по практика, назначена със заповед на директора на училището/ръководителя на обучаващата институция, разработва показатели по критериите, определени в таблицата.

Пример:

№	КРИТЕРИИ	ПОКАЗАТЕЛИ	Максимален брой точки	Тежест
1.	Спазване на правилата за здравословни и безопасни условия на труд и опазване на околната среда. <i>Забележка: Този критерий няма количествено изражение, а качествено. Ако обучаваният по време на изпита създава опасна ситуация, застрашаваща собствения му живот или живота на други лица, изпитът се прекратява и на обучавания се поставя оценка слаб (2).</i>			да/не
2.	Организация на ефективна работна среда.			10
3.	Подбор на методи, средства и похвати за работа.			25
4.	Защита на разработеното практическо задание.			25
Общ брой точки			60	

Посочва се максималният брой точки, които се поставят при пълно, вярно и точно изпълнение на показателя. Те са в съответствие с посочените в Държавното образователно изискване за придобиване квалификация по професията „**Преводач жестомимичен език**“.

V. СИСТЕМА ЗА ОЦЕНЯВАНЕ

Максималният брой точки за всяка изпитна тема или за всяко изпитно задание е 60. Неправилният отговор се оценява с 0 точки. Непълният отговор се оценява с част от точките за верен и пълен отговор.

Преминаването от точки в цифрова оценка съгласно чл. 7, ал. 4 от Наредба № 3 от 2003 г. за системата на оценяване се извършва по следната формула:

Цифрова оценка = общ брой точки от всички критерии : 10

Получената цифрова оценка се изчислява с точност до 0,01.

Оценяването на писмените работи от държавния изпит по теория е в съответствие с чл. 46 от Наредба № 3 от 2003 г. за системата на оценяване.

Изпълнението на практическото задание от държавния изпит по практика се оценява в съответствие с чл. 48 от Наредба № 3 от 2003 г. за системата на оценяване.

VI. ПРЕПОРЪЧИТЕЛНА ЛИТЕРАТУРА

1. Всеобща декларация за правата на човека.
 2. Закон за закрила на детето.
 6. Закон за защита от дискриминация.
 8. Закон за интеграция на хората с увреждания.
 9. Закон за лицата и семейството.
 10. Закон за семейни помощи за деца.
 11. Закон за социално подпомагане.
 12. Кодекс за социално осигуряване.
 13. Кодекс на труда.
 14. Конвенция на ООН за правата на детето.
 15. Международна харта за правата на човека.
 18. Правилник за прилагане на Закона за закрила на детето.
 21. Семейен кодекс.
 22. Наредба за критериите и стандартите за социални услуги за деца.
 23. Бъчева, С. Семейство и възпитание. В: Теория на възпитанието. София, 1994.
 24. Димитрова, Г. Педагогическото общуване при възпитателния процес. "Веда Словена – ЖГ", София, 1996.
 25. Етика на социалната работа – принципи и стандарти, приети от Официалното събрание на МФСР. Коломбо, Шри Ланка, 6-8 юли 1994.
 26. Иванов В. История на сурдопедагогиката, София, 1995.
 27. Левтерова – Гаджалова, Д. Актуални проблеми на специалното образование. Пловдив, 2002 г.
 28. Лекция. Знаков характер на езика. Вербален и невербален език.
 29. Лекция. Знаков характер на езика. Видове знаци.
 30. Лекция. Несловесно общуване. Невербален език.
 31. Матанова, В. Психология на аномалното развитие. София, 2003.
 32. Москов, М. Език и езикознание. С, 2000.
 33. Методика за организиране на работата по предоставяне на социалната услуга в общността "Център за социална рехабилитация и интеграция за деца и възрастни" - http://www.asp.government.bg/ASP_Files/metod-ukaz.htm
 34. Мумджијева, Д., Родителите и психичното здраве на децата. С., 1998.
 35. Попзлатева, Ц. Психология на развитието при слухово – речева патология. София, 1999 г.
 36. Рангелова, Ц., С. Петева, З. Пенева, П. Манолова. Развиване на умения за самостоятелен живот. Изд. Фондация „Партньори-България“, 2007 г.
 37. Шулман, Л. Изкуството да се помага на индивиди, семейства и групи. С., 1992
- Интернет – източници:
- <http://www.minedu.government.bg/opencms/opencms/>
- <http://www.raisingdeafkids.org/>
- <http://www.handsandvoices.org/>
- <http://putzworld.blogspot.com/>
- <http://www.truecoaching.com/>
- <http://www.mommylinks.com/>

VII. АВТОРСКИ КОЛЕКТИВ

Димана Димитрова Ветова-Белева, 135 СОУ, гр. София

Силвия Велинова Михова, 135 СОУ, гр. София

Силвана Сашкова Павлова

.....
(пълно наименование на училището/обучаващата институция)

**ДЪРЖАВЕН ИЗПИТ ПО ТЕОРИЯ НА ПРОФЕСИЯТА И СПЕЦИАЛНОСТТА
ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА ТРЕТА СТЕПЕН НА ПРОФЕСИОНАЛНА
КВАЛИФИКАЦИЯ**

по професията 762050 „Преводач жестомимичен език“

специалността 7620501 „Жестомимичен език“

Изпитен билет №.....

Изпитна тема:

(изписва се точното наименование на темата)

План-тезис:

.....

.....

Приложна задача:

.....

Описание на дидактическите материали:.....

Председател на изпитната комисия:.....

(име, фамилия)

(подпис)

Директор/ръководител на обучаващата институция:.....

(име, фамилия)

(подпис)

(печат на училището/обучаващата институция)

.....
(пълно наименование на училището/обучаващата институция)

**ДЪРЖАВЕН ИЗПИТ ПО ПРАКТИКА НА ПРОФЕСИЯТА И СПЕЦИАЛНОСТТА
ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА ТРЕТА СТЕПЕН НА ПРОФЕСИОНАЛНА
КВАЛИФИКАЦИЯ**

по професията 762050 Преводач жестомимичен език

специалността 7620501 Жестомимичен език

Индивидуално практическо задание №.....

На ученика/обучавания

(трите имена на ученика/обучавания)

от клас/курс,

начална дата на изпита: начален час:

крайна дата на изпита: час на приключване на изпита:

1. Да се

(вписва се темата на изпитното задание)

2. Указания (инструкции/изисквания) за изпълнение на практическото задание:

УЧЕНИК/ОБУЧАВАН:

(име, фамилия)

(подпис)

Председател на изпитната комисия:.....

(име, фамилия)

(подпис)

Директор/Ръководител на обучаващата институция:.....

(име, фамилия)

(подпис)

(печат на училището/обучаващата институция)